

Sygn. akt III RC 49/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2017r.

Sąd Rejonowy w Jędrzejowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Monika Wrona - Zawada

Protokolant: Justyna Misztal

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2017r. w Jędrzejowie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. K. (1), Ł. K. i D. K.

przeciwko S. K. i H. K.

o podwyższenie alimentów

I. oddala powództwo w całości;

II. przyznaje adwokatowi M. S. kwotę w wysokości 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa 80/100 złotych) z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jędrzejowie tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu;

III. przyznaje adwokatowi P. B. kwotę w wysokości 295,20 zł (dwieście dziewięćdziesiąt pięć 20/100 złotych) z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jędrzejowie tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu;

IV. nie obciąża powodów i pozwanych kosztami procesu.

Sygn. akt III RC 49/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 marca 2016 r. K. K. (2) działająca, jako pełnomocnik powodów K. K. (1), D. K. i Ł. K. wystąpiła o podwyższenie alimentów od pozwanych: S. K. z kwoty po 60 zł miesięcznie do kwot po 200 zł miesięcznie i H. K. z kwoty po 40 zł miesięcznie do kwot po 160 zł na rzecz każdego z powodów.

W uzasadnieniu pozwu K. K. (2) wskazała, że przez wiele lat alimenty nie były podwyższane, a w obecnej kwocie żadną miarą nie zaspokajają potrzeb dzieci. Potrzeby dzieci znacznie wzrosły, podobnie jak ceny żywności, środków chemicznych, leków, prądu itp. K. K. (2) podała, iż ojciec powodów G. K. nie płaci alimentów, które wypłaca fundusz alimentacyjny. Ponadto nie interesuje się dziećmi, stanem ich zdrowia, nie pomaga w problemach, potrzebach i obowiązkach wobec dzieci. Dalej wskazano, że K. K. (1) jest osobą niepełnosprawną i wymaga całodobowej opieki drugiej osoby. Ma 4 kończynowy niedowład spastyczny, wszczepioną pompę baklofenową. D. K. od 2014 r. jest po skomplikowanym zabiegu operacyjnym rekonstrukcji stopy z przeszczepami kostnymi i stabilizacją stawu piętowo-skokowego śrubą. Ponadto ma postępujące niedowidzenie. Obydwie powódki wymagają ciągłego specjalistycznego leczenia i ciągłej rehabilitacji, wizyt u okulisty i zmiany okularów. Ł. K. wymaga wieloletniego kosztownego leczenia

ortodontycznego, które wiąże się z dużymi kosztami. Dochody rodziny stanowią zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, renta socjalna na K. i alimenty. K. K. (2) wskazała, iż ze względu na wieloletnią opiekę nad niepełnosprawną córką jej stan zdrowia znacznie się pogorszył. W konkluzji K. K. (2) wniosła o uwzględnienie pozwu w całości gdyż pozwani podobnie jak ich syn nie wykazują żadnej własnej dobrej woli zainteresowania się potrzebami, problemami, zdrowiem i losem wnuków (pозew k. 1-2). Wyznaczony z urzędu pełnomocnik powodów poparł pozew wnosząc i wywodząc jak w jego treści, powołując się na składane w toku postępowania pisma oraz wniósł o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy w Jędrzejowie oddalił wniosek powodów o udzielenie zabezpieczenia. Postanowieniem z dnia 27 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w Kielcach w sprawie II Cz 630/16 uchylił zaskarżone postanowienie i wniosek powodów o udzielenie zabezpieczenia przekazał Sądowi Rejonowemu w Jędrzejowie do ponownego rozpoznania. Postanowieniem z dnia 14 września 2016 r. Sąd Rejonowy w Jędrzejowie ponownie oddalił wniosek powodów o udzielenie zabezpieczenia, orzeczenie jest prawomocne.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanych S. K. i H. K. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie K. K. (1), D. K. i Ł. K. są dziećmi K. K. (2) i G. K.. Małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód w 2002 r.

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2009 r. Sąd Rejonowy w Jędrzejowie w sprawie sygn. akt III RC 249/09 podwyższył alimenty na rzecz K. K. (1), D. K. i Ł. K. od ich dziadka ojczyściego S. K. z kwoty po 40 zł do kwoty po 60 zł miesięcznie oddalając powództwo stosunku do pozwanej H. K.. O tego czasu powodowie dwukrotnie występowali o podwyższenie alimentów (w sprawach III RC 263/11 i III RC 229/13). Wyrokami tut. Sądu z dnia 23 stycznia 2012 r. i dnia 20 sierpnia 2014 r. powództwa zostały prawomocnie oddalone.

dowód: akta związkowe sygn. akt III RC 246/09, wyrok z dnia 23.01.2012 r. – sygn. akt III RC 263/11 i wyrok z dnia 20.08.2014 r. – sygn. akt III RC 229/13 – akt związkowych

Powódka K. K. (1) ma 21 lat. Cierpi na czterokończynowe mózgowo porażenie dziecięce. Ma orzeczonego znaczny stopień niepełnosprawności. Otrzymuje rentę socjalną w wysokości 644,63 zł. Ponadto K. K. (2) pobiera na córkę następujące świadczenia: zasiłek pielęgnacyjny 153 zł, zasiłek rodzinny 135 zł, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w kwocie 110 zł, dodatek na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem dziecku możliwości dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła 105 zł oraz jednorazowy dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, który został wypłacony we wrześniu 2016 r. w kwocie 100 zł. Ponadto K. K. (1) otrzymuje alimenty w wysokości 500 zł, które są wypłacane z funduszu alimentacyjnego oraz alimenty od pozwanych dziadków ojczyściego S. i H. małżonków K. w łącznej kwocie 100 zł. Łącznie kwota pobieranych świadczeń przez K. K. (1) wynosi 1.747,63 zł.

K. K. (1) jest uczennicą klasy (...) Specjalnej Przesposabiającej do Pracy (...) w P.. Do szkoły zawozi ją specjalnie przystosowany bus, który przyjeżdża w godzinach porannych a odwozi ok. 13.00-14.30. K. K. (1) wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Wymaga usług socjalnych, terapeutycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych. Porusza się na wózku inwalidzkim. Wymiana akumulatora żelowego kosztowała 580 zł, części 66,76 zł.

K. K. (1) ma wszczepioną na stałe pompę beklofenową, której zadaniem jest zmniejszenie napięcia mięśniowego – spastyki mięśni, aby choroba tak nie postępowała. Powódka jeździ do K., co miesiąc na uzupełnienie pompy. Jest dowożona karateką pogotowia. Towarzyszy jej matka K. K. (2). Powódka nie ponosi z tego tytułu żadnych opłat za wyjątkiem kosztów jedzenia ok. 100 zł. K. K. (1) na stałe nie zażywa żadnych leków, tylko doraźnie w razie choroby. Pozostaje pod stałą kontrolą neurologa, ortopedy i neurochirurga. Wymaga stałej rehabilitacji. Ćwiczenia wykonuje

z córką K. K. (2), ponieważ nie stać jej na wynajęcie prywatnie rehabilitanta. K. K. (2) złożyła dokumenty na turnus rehabilitacyjny, ale nie wiadomo, kiedy powódka wyjedzie. K. K. (1) jest na diecie niskokalorycznej, zakup żywności kosztuje ok. 500 zł. Środki czystości, higieny i pielęgnacji ok. 200 zł. Powódka musi stosować specjalne dermo kosmetyki.

dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 9, karta informacyjna k. 12, zaświadczenia lekarskie k. 13, 34-35, 78, zaświadczenie Specjalnego Ośrodka Szkolno- (...) w P. k. 16, 69, decyzja o podwyższeniu renty k. 22, 93, decyzje Wójta Gminy S. k. 19, 21, 60-62, decyzja (...) w S. k. 64, faktury VAT na zakup akumulatora żelowego i części k. 241-242, zeznania świadka K. K. (2) k. 263-265

Powód Ł. K. ma 21 lat. Jest studentem I roku studiów stacjonarnych na Politechnice (...), kierunek budownictwo. Opłata za wyrobienie legitymacji studenckiej wynosiła 17 zł, zaliczka na dom studencki 300 zł. Powód mieszka w akademiku, miesięczna opłata wynosi 310 zł. Powód ma zasądzone alimenty od ojca G. K., które są wypłacane z funduszu alimentacyjnego w wysokości 500 zł oraz alimenty od pozwanych w łącznej kwocie 100 zł. Poza tym K. K. (2), co miesiąc przekazuje mu 1.000 zł. Powód uprzednio leczył się dermatologicznie i ortodontycznie. Obecnie jest zdrowy, zdolny do pracy. Nie ma żadnego majątku ani oszczędności. Nigdzie nie pracuje.

dowód: zaświadczenia k. 15-17, opłaty za legitymację k. 73, zaliczka na dom studencki k. 74, decyzje Wójta Gminy S. k. 19, 21, 60-62, faktury na zakup leków k. 67-68, decyzja Politechniki (...) k. 75, pismo k. 79-80, zeznania świadka K. K. (2) k. 263-265

D. K. ma 19 lat. Jest uczennicą IV klasy Zespołu (...) w K.. Do szkoły dojeżdża busem, bilet miesięczny kosztuje 120 zł. Ponadto z uwagi na schorzenia – ma rozpoznane dwukończynowe mózgowo porażenie dziecięce i padaczkę – korzysta z komunikacji miejskiej. Bilet miesięczny kosztuje 40 zł. Ubezpieczenie szkolne 60 zł, komitet 100 zł. Powódka ma aktualnie orzeczoną lekką stopień niepełnosprawności (uprzednio był umiarkowany). Porusza się samodzielnie, ale wymaga rehabilitacji. Jest leczona na NFZ, prywatnie leczy się u okulisty, ma stwierdzone niedowidzenie. Wizyty wyznaczane są, co miesiąc – jedna kosztuje 50 zł, krople ok. 50 zł. Dodatkowo zażywa suplementy diety. Zakup okularów kosztował 900 zł. Powódka w tym roku miała maturę. Zakup sukienki kosztował 165 zł, obuwia 71,20 zł.

Na D. K. matka otrzymuje następujące świadczenia: zasiłek pielęgnacyjny 153 zł, zasiłek rodzinny 135 zł, dodatek na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem dziecku możliwości dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła w kwocie 69 zł oraz jednorazowy dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, który został wypłacony we wrześniu 2016 r. w kwocie 100 zł. Ponadto D. K. otrzymuje alimenty w wysokości 500 zł, które są wypłacane z funduszu alimentacyjnego oraz alimenty od dziadków ojczystych S. i H. małżonków K. w łącznej kwocie 100 zł. Łącznie kwota pobieranych świadczeń przez D. K. wynosi 957 zł.

dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 8, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 11, zaświadczenie lekarskie k. 14, decyzje Wójta Gminy S. k. 19, 21, 60-62, decyzja (...) w S. k. 65, zaświadczenia Zespołu Szkół (...) w K. k. 18, 66, rachunki za badania okulistyczne k. 137, faktura na zakup okularów k. 243, opłaty za bilety k. 247-248, faktura na zakup sukienki, obuwia, spodni k. 249-251, zeznania świadka K. K. (2) k. 263-265

K. K. (2) od wielu lat sama wychowuje dzieci, z którymi mieszka we własnym domu jednorodzinnym. Wydatki z jego utrzymaniem są następujące: woda i ścieki ok. 100 zł i energia elektryczna ok. 200 zł, co dwa miesiące, gaz 90 zł, abonament telewizyjny 59,60 zł, Internet 60 zł, telefon 49,90 zł miesięcznie, podatek od nieruchomości 273 zł, ubezpieczenie domu 200 zł rocznie, wywóz śmieci ok. 50 zł kwartalnie. Do tego dochodzą wydatki związane z zakupem opału ok. 4.000 zł rocznie. K. K. (2) użytkuje dwa samochody: f. (...) rok produkcji 2001 r. i R. (...). Ubezpieczenie R. to wydatek 1.300 zł. Do tego dochodzą wydatki związane z przeglądami. Ostatnia naprawa kosztowała 2.000 zł, a sam zakup silnika 1.200 zł. Większy samochód jest niezbędny, ponieważ służy do dowożenia niepełnosprawnych dzieci do szpitala, rehabilitację. K. K. (2) zwracała się do różnych instytucji min. PFRON, (...) w J. i (...) w S. o refundację wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, zakup sprzętu rehabilitacyjnego, poręczy, balustrad i rehabilitację córek. Uzyskała

odmowne odpowiedzi z uwagi na wiek dzieci i za wysokie dochody na jednego członka rodziny. W kwietniu 2016 r. K. K. (2) otrzymała specjalny zasiłek celowy w wysokości 350 zł.

K. K. (2) nigdzie nie pracuje. Z tytułu sprawowania opieki nad córką K. otrzymuje świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 1.300 zł. Ma też zasądzone od byłego męża G. K. alimenty w wysokości 400 zł. Alimentów nie pobiera od 2012 r., ponieważ fundusz alimentacyjny nie wypłaca świadczeń dla osób pełnoletnich. K. K. (2) cierpi na schorzenia kręgosłupa (ma przepuklinę i torbie na kręgosłupie, cechy dyskopatii), pozostaje pod stałą opieką neurologa, kardiologa i ortopedy. Miesięcznie na leki wydaje od 150 do 300 zł. Ma orzeczony lekki stopień niepełnosprawności oraz obniżoną zdolność do wykonywania pracy, wymaga usług rehabilitacyjnych. K. K. (2) pomagają rodzice, głównie w opiece nad K.. Wspomagają ją także pod względem finansowym, przekazują ok. 100-200 zł, co dwa miesiące. Rodzice K. K. (2) mają ponad 80 lat, posiadają gospodarstwo rolne o powierzchni 4 ha, którego ze względu na stan zdrowia nie uprawiają. Mieszkają sami, ponoszą koszty związane z utrzymaniem siebie i domu. Poza domem, działką i samochodami K. K. (2) nie ma innego majątku, nie spłaca żadnych pożyczek, nie korzysta z pomocy społecznej, raz otrzymała zasiłek celowy na zakup węgla w kwocie 350 zł.

dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 10, zaświadczenie lekarskie k. 14, decyzja (...) w S. k. 20, 63-64, pisma (...) w J. k. 81-83, decyzje (...) w S. k. 84-84, dowody opłat k. 87-88, decyzja w sprawie wymiaru podatku k. 89, faktura za opał k. 90, wynik badania k. 135, polisa (...) k. 136, faktura na zakup silnika k. 240, faktury na zakup leków k. 244-246, wynik badania MR k. 252, zeznania świadka K. K. (2) k. 263-265

H. K. ma 70 lata. Pobiera emeryturę rolniczą, która jest wypłacaną kwartalnie przez KRUS Odział (...) w K. w wysokości 820,77 zł netto (273,59 miesięcznie). Poza tym nie otrzymuje żadnych świadczeń. Pozwana od wielu lat leczy się na kręgosłup z rozpoznaniem zmian zwyrodnieniowych, nadciśnienie, reumatyzm i ostatnio na zaćmę. Ma wyznaczony zabieg na 22.02.2021 r. Korzysta z państwowej służby zdrowia. Zakup kropli do oczu kosztuje 40 zł, na wykupienie innych leków ją nie stać.

dowód: odcinek renty k. 110, skierowanie do poradni neurologicznej k. 111, skierowanie do poradni tomografii komputerowej k. 261, pismo (...) Klinika (...) w K. k. 262, zeznania pozwanej H. K. k. 265-266

S. K. na 71 lat. Otrzymuje emeryturę, która po potrąceniu alimentów na wnuki i kosztów komornika wynosi 1.469,36 zł. Pozwany pozostaje pod stałą opieką kardiologa z uwagi na przebyty w 2004 r. zawał serca. Był hospitalizowany w listopadzie 2015 r. i październiku 2016 r. Musi stale zażywać leki, które miesięcznie kosztują ok. 150-200 zł. Poza tym ma nadciśnienie tętnicze, problemy z tarczycą, torbiele na nerkach, leczy się na prostatę. Musi prowadzić oszczędzający tryb życia oraz stosować dietę.

dowód: decyzja o wysokości emerytury k. 92, wyciąg z konta k. 97, faktury VAT na zakup leków k. 98-108, 253-256, karty informacyjne leczenia szpitalnego k. 257-260, decyzja ZUS o waloryzacji emerytury k. 119-120, zeznania pozwanego S. K. k. 266-266v

S. i H. małżonkowie K. mieszkają we własnym domu. Wydatki związane z utrzymaniem domu są następujące: gaz 50 zł i telefon 50 zł miesięcznie, energia elektryczna ok. 180 zł i woda ok. 80 zł, co drugi miesiąc, wywóz śmieci 45 zł i polisa ubezpieczeniowa 85 zł kwartalnie, ubezpieczenie budynku 243 zł, podatek 33 zł, wywóz nieczystości 80 zł rocznie, zakup opału na cały rok ok. 2.500 zł. Zakup żywności kosztuje 700 zł, środków czystości 100 zł. Pozwani posiadają gospodarstwo rolne o powierzchni 4,80 ha. Pole uprawiają na własne potrzeby: mają ziemniaki, pszenżyto, hodują kury i kaczki. Pozwani korzystają z płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego. W 2016 r. otrzymali płatności w łącznej kwocie ok. 5.000 zł, w styczniu 2017 r. 700 zł a w marcu 3.100 zł. Pozwani mają ciągnik rolniczy, którego ubezpieczenie kosztuje 74 zł. Poza polem i domem nie mają żadnego innego majątku, nie posiadają oszczędności. Nie korzystają z pomocy społecznej. Razem z pozwanymi mieszka ich syn a ojciec powodów – G. K., który nie partycypuje w kosztach związanych z utrzymaniem domu, gdyż nigdzie nie pracuje, odbywa karę w systemie dozoru elektronicznego. G. K. pozostaje na utrzymaniu swoich rodziców. Nie pomaga byłej żonie w opiece nad dziećmi i nie utrzymuje z nimi żadnego kontaktu. Pozwani także nie interesują się losem swoich wnuków, nigdy nie zabiegali o nawiązanie z nimi kontaktu. Pozwani są wrogo nastawieni do byłej synowej zarzucają jej, że wykorzystuje

niepełnosprawność i choroby dzieci. Uważają, że dziadkowie macierzyście także powinni pomagać wnukom, gdyż lepiej im się powodzi. Ostatnio odnowili dom, wymienili dach, ocieplili dom.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 19 sierpnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Jędrzejowie w sprawie III RC 69/14 podwyższył alimenty od G. K. na rzecz K. K. (1) do kwoty 550 zł, na rzecz D. K. i Ł. K. do kwot po 540 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich. Ojciec nie wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego względem dzieci i byłej żony. Egzekucja komornicza tych świadczeń jest całkowicie bezskuteczna. K. K. (2) pobiera zaliczkę alimentacyjną w kwotach po 500 zł miesięcznie na rzecz każdego z dzieci.

dowód: zajęcia wynagrodzenia za pracę i świadczeń emerytalno-rentowych k. 23-24, 70, zaświadczenie komornika k. 71, decyzja w sprawie wymiaru podatku k. 94-95, dokument dostawy wyrobów węglowych k. 109, faktury za energię elektryczną k. 112-113, faktury za wodę i ścieki k. 114, faktura k. 115, faktura za telefon k. 116, polisy (...) k. 117-118, dowód wpłaty za gospodarowanie odpadami k. 119-120, informacje dla lekarza kierującego k. 121-122, rachunek za węgiel k. 123, faktury k. 124, zeznania H. K. k. 265-266, zeznania S. K. k. 266-266v, akta związkowe sygn. akt III RC 69/14

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie

Zgodnie z art. 128 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Zasadę tę należy uzupełnić jeszcze o jedną regułę – zgodnie z art. 132 k.r.o. Obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. A zatem obowiązek alimentacyjny innych krewnych niż rodzice powstaje z chwilą, gdy wskutek przyczyn wskazanych w art. 132 k.r.o. uprawniony nie może w ogóle uzyskać albo nie może uzyskać na czas środków utrzymania od zobowiązanego w bliższej kolejności. Jeżeli w bliższej kolejności jest kilku zobowiązanych, obowiązek zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje wtedy, gdy uprawniony nie może uzyskać środków utrzymania od żadnego z zobowiązanych w bliższej kolejności, np. od żadnego z rodziców. Jeżeli kilku krewnych w tym samym stopniu jest zobowiązanych w dalszej kolejności, obowiązek alimentacyjny obciąża ich w częściach określonych w art. 129 § 2 k.r.o.

Powództwo niniejsze oparte zostało na dyspozycji art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego zgodnie z którym w razie zmiany stosunków, które legły u podstaw orzeczenia o obowiązku alimentacyjnym w określonej wysokości, można żądać zmiany orzeczenia ustalającego ten obowiązek. Zmiana ta musi być istotna i dotyczyć okoliczności, które wpływają na zakres i treść istniejącego obowiązku alimentacyjnego. Po stronie osób uprawnionych do alimentacji zmiana stosunków sprowadza się do istotnego zwiększenia ich usprawiedliwionych potrzeb. Natomiast po stronie osoby zobowiązanej – do istotnego zwiększenia możliwości zarobkowych i majątkowych tej osoby.

Ostatnie alimenty na rzecz K. K. (1), D. K. i Ł. K. w kwocie po 60 zł od pozwanego S. K. zostały zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Jędrzejowie z dnia 15 grudnia 2009 r. Powyższym rozstrzygnięciem oddalono powództwo w pozostałej części. Od tego czasu minęło ponad siedem lat i niewątpliwie potrzeby powodów wzrosły, co wynika chociażby ze wzrostu cen żywności, ubrań, mediów. K. K. (1) i D. K. wymagają rehabilitacji, co także łączy się z wydatkami. Wskazać jednakże należy, iż powodowie w tym czasie występowali o podwyższenie alimentów od ojca, a ostatni wyrok zapadł w dniu 19 sierpnia 2015 r. w sprawie III RC 69/14.

Jak wynika z materiału dowodowego zebranego w sprawie powodowie nie znajduje się obecnie w niedostatku. Faktem jest, że sytuacja finansowa powodów jest trudna. Matka powodów K. K. (2) nie pracuje, otrzymuje świadczenie w kwocie 1.300 zł. Powódki K. K. (1) otrzymuje świadczenia w łącznej wysokości 1.747,63 zł, Ł. K. alimenty w kwocie 500 zł a D. K. w wysokości 957 zł. Trudno jednak zgodzić się z twierdzeniem, że powodowie znajdują się w niedostatku. Niedostatek jest pojęciem niedookreślonym. Najogólniej biorąc, w niedostatku znajduje się ten, kto

nie może własnymi siłami zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb, o których mowa w art. 135 § 1 k.r.o., w szczególności nie ma niezbędnych ku temu środków i nie może ich uzyskać przy wykorzystaniu swoich możliwości zarobkowych. Dysponując ww. kwotami w łącznej wysokości 4.604,63 zł matka powodów jest w stanie zapewnić całej rodzinie odpowiednie, choć skromne warunki życia i zaspokoić ich podstawowe potrzeby na niezbyt wysokim, lecz z pewnością satysfakcjonującym poziomie. Podkreślenia wymaga, że Ł. K. jest młodym, zdrowym i zdolnym do pracy mężczyzną. Studiuje w K., w trybie dziennym, co w ocenie Sądu nie stanowi przeszkody do podjęcia pracy. Powszechnie wiadomo, że część studentów, nawet pochodzących z zamożniejszych rodzin, pracuje zarobkowo. W miastach akademickich spotyka się studentów pracujących w restauracjach, barach szybkiej obsługi itp. zakładach. Powód, jeżeli tylko spróbuje nie powinien mieć problemów ze znalezieniem pracy, tym bardziej, że wcześniej świadczył prace w okresach wakacyjnych.

Podkreślić należy, iż obowiązek alimentacyjny dziadków warunkowany jest z jednej strony usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionych z drugiej ich możliwościami zarobkowymi i majątkowymi (art. 135 § 1 k.r.o.). Oznacza to, iż dziadkowie mogą być zobowiązani jedynie do takich świadczeń na jakie pozwalają ich możliwości majątkowe, przy uwzględnieniu również ich usprawiedliwionych potrzeb. S. K. pobiera emeryturę, której wysokość obecnie wynosi 1.469,36 zł a zatem o 187 zł więcej ($1.469,36 - (...)83 = 187,53$ zł) niż w grudniu 2009 r., kiedy były ostatnio podwyższone alimenty. Co po pozwanej H. K. renta wzrosła o 192 zł ($820,77 - 627,84 = 192,93$). Pozwani otrzymują dopłaty unijne jednak ponoszą wydatki na zakup nawozów, paliwa, ubezpieczenie. Po wtóre wskazać należy, iż są osobami w podeszłym wieku, mają poważne problemy ze zdrowiem, które w ostatnim czasie się nasiliły, jako że doszły nowe schorzenia (np. zaćma, prostata). Pozwany S. K. musi stale zażywać leki, które kosztują nawet 200 zł miesięcznie, podobnie H. K.. Pozwani na leki niezbędne do dalszego życia wydają ok. 300 zł miesięcznie, części leków w ogóle nie wykupują z uwagi na brak środków. Niewielkie dochody, jakie otrzymują zmuszają ich do zaniechania rehabilitacji czy badań. H. K., gdyby nie fakt, że pozostaje we wspólnym gospodarstwie z mężem pozbawiona byłaby środków do życia. W ocenie Sądu dochody pozwanego S. K. także nie uzasadniają podwyższenia alimentów. Pozwany musi stale zażywać leki, w ostatnich latach był dwukrotnie hospitalizowany. W ocenie Sądu podwyższenie alimentów doprowadziłoby do popadnięcia pozwanych w niedostatek. Już teraz sytuacja pozwanych jest bardzo trudna, gdyż nie mogą liczyć na niczyją pomoc a ich miesięczny dochód oscyluje w granicach ok. 1.742 zł z czego pozwani muszą wygospodarować na zakup żywności (700 zł), środki czystości (100 zł) utrzymanie domu (245 zł), zakup leków (ok. 300 zł), opał ok. 2.500 zł rocznie Z drugiej strony nie można też zapominać, że emerytura czy renta powinna zapewnić dożywotnio zaopatrzenie ludziom starszym. Powinna również zabezpieczyć ich wszystkie aktualne usprawiedliwione potrzeby. Nie ulega wątpliwości, iż postawa pozwanych względem wnuków, z którymi od lat nie utrzymują żadnych kontaktów, nie interesują się ich losem, czy stanem zdrowia jest naganna, ale nie może skutkować zobowiązaniem ich do płacenia alimentów ponad ich możliwości majątkowe. To na obojgu rodzicach, ciąży przede wszystkim ciężar utrzymania i wychowania dzieci. Jeśli jedno z rodziców nie może sprostać temu obowiązkowi, przechodzi on przede wszystkim na drugiego rodzica. Orzecznictwo Sądu Najwyższego wyraźnie podkreśla, że obowiązek alimentacyjny dziadków, nie polega na przerzuceniu na nich, niespełnionego obowiązku alimentacyjnego ojca dzieci. Ponadto obowiązek alimentacyjny ciąży także na matce K. K. (2), która w przeważającej części realizuje go poprzez osobiste starania o wychowanie dzieci (art. 135 § 2 k.r.o.). Pozostaje bezsporne, że rodzice powodów żyją i są w stanie spełniać ustawowy obowiązek alimentacyjny. Matka powodów poprzez osobistą opiekę i wychowanie powodów; ojciec - poprzezłożenie kwot po 540 i 530 zł miesięcznie ustalonych wyrokiem z dnia 19 sierpnia 2015 r. Wiadomym jest, że od lat istnieją trudności w wyegzekwowaniu należnych kwot od ojca, jednakże nie sposób pominąć faktu, iż na rzecz powodów wypłacane są świadczenia z funduszu alimentacyjnego w łącznej wysokości 1.500 zł.

Powodowie z mocy ustawy nie mieli obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, ale w całości przegrali procesu. Na zasadzie art. 102 k.p.c. Sąd zwolnił powodów i pozwanych od ponoszenia kosztów procesu z uwagi na ich trudną sytuację materialną i brak dochodów.

O kosztach pełnomocników stron orzeczono w oparciu o treść § 10 ust. 1 pkt 9) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r. p. (...)) z uwzględnieniem

podatku VAT (§ 4 ust. 3 rozporządzenia) obowiązującego w dacie wniesienia pozwu. Adwokat M. S. reprezentowała trzech powodów stąd wynagrodzenie na jej rzecz należało zasądzić oddzielnie na rzecz każdego z nich, co łącznie po zsumowaniu dało kwotę 442,80 (120 x 3 = 350). Adwokat P. B. reprezentował dwóch pozwanych, co dało kwotę 295,20 zł (120 x 2 = 240).

Z/

1. Odnotować;
2. Odpis doręczyć pełnomocnikom powodów: K. K. (2) z pouczeniem o apelacji i adw. M. S.;
3. Kalendarz 14 dni.

J. dnia 21 kwietnia 2017 r.

SSR Monika Wrona – Zwada